

NAVZDORY STAGNACI ČESKÉ EKONOMIKY SE POČET INSOLVENCÍ V ROCE 2023 NEZVÝŠIL. POPRVÉ SE VŠAK V DATECH VÝZNAMNĚ ZOBRAZIL MORÁLNÍ HAZARD STRATEGIE ODPOUŠTĚNÍ DLUHŮ.

TISKOVÁ ZPRÁVA, 3. 1. 2024

Analytická společnost InsolCentrum představila data o insolvenčních řízeních v České republice za rok 2023.

Insolvence právnických osob:

V meziročním srovnání byl zaznamenán pokles prohlášených konkurzů firem o 6,2 %, kdy za rok 2023 se do konkurzu dostalo 654 firem. I když ekonomika České republiky vykazuje stagnaci, tak se to zatím neprojevuje v nárůstu úpadků firem. Firmy jsou zdrženlivé ve svém hospodaření, snaží se snižovat náklady, ale přitom si stále drží své zaměstnance. Některé menší (často rodinné) firmy, jejichž chod byl závislý na cenách energií, avizovaly, že postupně ukončí svoji činnost bez insolvence. Do insolvenčních problémů se dostaly některé společnosti vydávající nebonitní dluhopisy či založené na podvodném byznysu (investiční skupina Premiot Group, a.s., WCA International s.r.o., MAMMOTH s.r.o.). Rozmach fotovoltaického odvětví přivedl řadu majitelů společností k neodpovědnému přijímání záloh na zakázky, které pak společnosti nebyly reálně schopné realizovat (Energetický holding Malina a.s., AR Solar CZ s.r.o., Alpha Solar systems s.r.o.). I když meziročně došlo k poklesu konkurzů firem, v posledním čtvrtletí se oproti třetímu čtvrtletí minulého roku počty konkurzů zvýšily o 25 %. Rok 2024 ukáže, zda se jedná o první signál dlouho očekávaného nárůstu firemních bankrotů anebo šlo o náhodný vzestup.

Insolvence občanů:

Počty povolených oddlužení se meziročně snížily o 3,5 %. Zadlužení lidé pravděpodobně vyčkávají na avizované snížení doby oddlužení na tři roky obsažené ve vládním návrhu novely. Poprvé však byly zpracovány výsledky tříletých oddlužení, které seniorům umožnila změna insolvenčního zákona platná od června 2019. Z analýzy souboru ukončených případů 1 883 seniorů vyplynulo, že jejich dluhy se oproti dluhům seniorů vstupujících do oddlužení v roce 2013 zvýšily v průměru pětinasobně, míra uspokojení věřitelů však byla sedmkrát nižší. Průměrný dluh starobních důchodců při vstupu v roce 2019 činil 2,1 mil. Kč, průměrná míra uspokojení věřitelů byla 7,1 % z dluhů.

Jednatelka InsolCentra Jarmila Veselá uvedla: „I když dlouhodobě varujeme před neuváženým odpouštěním dluhů (vyvlastňováním pohledávek), přesto nás ohromila rychlost, jakou lidé morálnímu hazardu propadli, a navíc i rozsah tohoto dopadu. Necelé dva tisíce seniorů dosáhly dluhů ve výši téměř 4 mld. Kč. Obáváme se, že přijetí plošného tříletého oddlužení jen potvrdí zadluženým lidem, že dluhy nejsou v podstatě žádný problém. Morální hazard by se pak mohl rozšířit mezi širší část české populace.“

Z dat vyplynulo, že i senioři s krátkodobými dluhy si půjčují obdobně jako dlouhodobě zadlužení lidé. Za jejich zadlužení neodpovídají věřitelé z doby neregulovaného trhu s půjčkami, ale lidé sami. Nejde také o vysoké úroky či poplatky z prodlení, protože jejich výše je v současném oddlužení již omezena. Senioři při svém rozhodování pravděpodobně dospěli k názoru, že si na nich nikdo už nemůže nic vzít, a nakonec jim stát stejně dluhy odpustí. Jak vyplývá z dluhového trasování, nejde o neschopné jedince, protože ti by nebyli schopni sofistikovaného získávání půjček.

INSOLVENČNÍ DATA ČR – ZA ROK 2023

Data za rok 2023 jsou předběžná, může dojít k drobným změnám z důvodu odvolání či doplnění právních mocí.

ANALÝZA PRVNÍCH UKONČENÝCH TŘÍLETÝCH ODDLUŽENÍ

Tříletá oddlužení seniorů, vstup po roce 2019

1 883 osob, věk 64 +, poměr muži/ženy – 53/47%

Průměrný dluh: 2,1 mil. Kč

Průměrné uspokojení věřitelů: 7,1 % z dluhů

Celkový dluh 1 883 osob – zhruba 4 mld. Kč

Pro porovnání výsledky pětiletých oddlužení seniorů, vstup po roce 2013

Průměrný dluh: 425 tis. Kč

Průměrné uspokojení věřitelů: 51 % z dluhů

INSOLVENČNÍ NÁVRHY

2022 **21 376** ↑ **21 493** 2023
+0,5 %

Za rok 2023 byly podány insolvenční návrhy na 21 493 osob, což představuje meziroční nárůst o 0,5 %. Z firem zaměstnávajících větší počet zaměstnanců se jedná například o ROSA market s.r.o., MYJÓMI družstvo invalidů nebo Vítkovické slévárny, spol. s r.o., TAMEH Czech s.r.o.

V mezičtvrtletním porovnání jsme zaznamenali nárůst podaných insolvenčních návrhů. Za 4. kvartál 2023 byl podán insolvenční návrh na 5 419 osob, což je o 9,3 % více než v předešlém kvartále.

POVOLENÁ ODDLUŽENÍ OSOB

2022 **19 648** ↓ **18 970** 2023
-3,5 %

Počet povolených oddlužení osob se oproti loňskému roku snížil o 3,5 % na 18 970 oddlužení. Z dat vyplývá, že dlužníci vyčkávají na konečnou podobu insolvenčního zákona a do oddlužení se zatím nehrnou. Některé neziskové organizace dokonce dlužníky od vstupu do oddlužení odrazují. K 31. 12. 2023 právě aktuálním oddlužením procházelo 98 062 osob. Méně osob ke konci roku se nacházelo v oddlužení naposledy v roce 2014.

I v mezičtvrtletním srovnání bylo povoleno téměř shodné množství oddlužení. Za 4. čtvrtletí bylo povoleno 4 513 oddlužení, což představuje pokles o 0,4 % oproti 3. kvartálu 2023.

PROHLÁŠENÉ KONKURZY OBČANŮ

2022 **171** ↑ **182** 2023
+6,4 %

Počty prohlášených konkurzů občanů v roce 2023 jsou téměř ve shodné výši s loňským rokem. V roce 2023 byl prohlášen konkurz na 182 fyzických osob. Úpadek u většiny občanů je řešen oddlužením.

PROHLÁŠENÉ KONKURZY ŽIVNOSTNÍKŮ

2022 **149** ↑ **184** 2023
+23,5%

V roce 2023 byl prohlášen konkurz na 184 živnostníků. Jedná se o nárůst o 23,5 % oproti roku 2022. Ve většině případů je živnostníkům povoleno oddlužení. Nejvíce živnostníků podnikalo v odvětví velkoobchod, maloobchod a opravy a údržba motorových vozidel (39), ve stavebnictví (39) a ve zpracovatelském průmyslu (22).

PROHLÁŠENÉ KONKURZY FIREM

2022 **697** ↓ **654** 2023
-6,2%

Počet prohlášených konkurzů firem za rok 2023 byl nižší než v předešlém roce. V roce 2023 bylo prohlášeno 654 konkurzů firem, což činí o 6,2 % méně konkurzů než v roce 2022. Nejvíce firem v nově prohlášených konkurzech podnikalo v odvětví velkoobchod, maloobchod a oprava a údržba motorových vozidel (153), ve zpracovatelském průmyslu (98) a v činnostech v oblasti nemovitostí (79).

Zajímavější je však mezičtvrtletní porovnání, kde dochází k nárůstu prohlášených konkurzů firem. Ve 4. čtvrtletí 2023 byl prohlášen konkurz na 180 firem, oproti 3. čtvrtletí se jedná o nárůst o 25 %. Důvodem může být přetrvávající ekonomický útlum v zemi, který je způsoben zejména růstem cen energií a vstupů. Situaci nepříspěla ani slábnoucí poptávka domácností. K nepříznivému vývoji došlo téměř ve všech odvětvích zpracovatelského průmyslu, kde největší problémy vykazují energeticky vysoce náročné obory.

POVOLENÉ REORGANIZACE

2022 **23** ↓ **19** 2023
-17,4%

V roce 2023 soudy povolily celkem 19 reorganizací. Oproti předchozímu roku jde o pokles o 17,4 %. Všechny povolené reorganizace stále probíhají, ve dvou případech došlo k přeměně reorganizace v konkurz (Vilapark Chabry s.r.o., Lezapari s.r.o.) Dlužníci, kterým byla v roce 2023 povolena reorganizace a jejichž sanace má významný dopad na věřitele, obchodní partnery a zaměstnanost v daném regionu jsou:

1. Energetický holding Malina a.s. – s počtem přihlášených věřitelů 3 174 (k 2.1.2024)
2. WCA International s.r.o. s počtem přihlášených věřitelů 4 178
3. Vítkovické slévárny, spol. s r.o. s počtem zaměstnanců 288

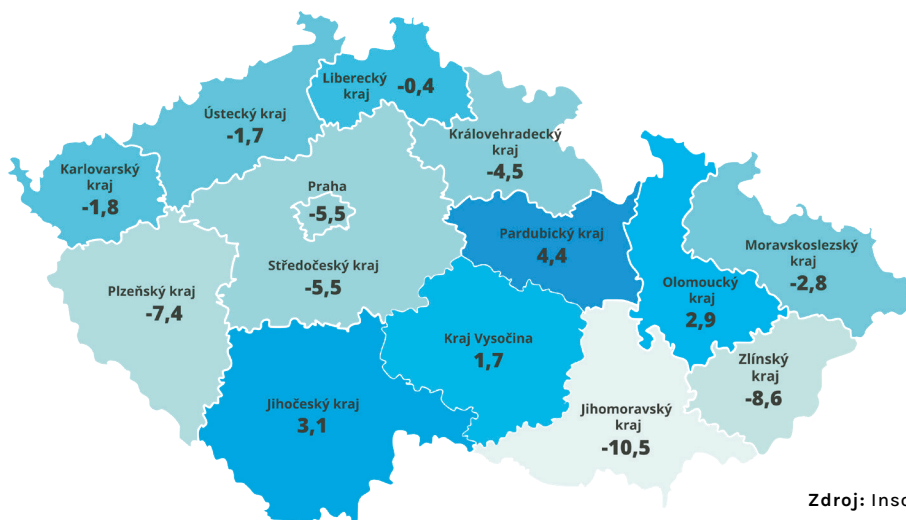
VYHLÁŠENÁ MORATORIA

2022 **7 - 8** 2023

PROHLÁŠENÉ INSOLVENCE V KRAJÍCH

Mapa zobrazuje meziroční změnu prohlášených insolvencí v jednotlivých krajích. K nárůstu prohlášených insolvencí došlo pouze ve čtyřech krajích, a to kraji Pardubickém (+4,4 %), Jihočeském (+3,1 %), Olomouckém (+2,9 %) a na Vysočině (+1,7 %). Ve zbylých deseti krajích byl zaznamenán meziroční pokles prohlášených insolvencí. Největší pokles byl v Jihomoravském kraji (-10,5 %) a Zlínském kraji (-8,6 %). Je potřeba zdůraznit, že celkové počty prohlášených insolvencí ovlivňují povolená oddlužení, která tvoří zhruba 95 procent všech případů.

PROCENTUÁLNÍ ZMĚNA PROHLÁŠENÝCH INSOLVENCÍ V ROCE 2023 OPROTI ROKU 2022 V JEDNOTLIVÝCH KRAJÍCH

Zdroj: InsolCentrum, ISIR

*data za rok 2023 jsou předběžná, může dojít k drobným změnám z důvodu odvolání či doplnění právních mocí

KONTAKT PRO MÉDIA

JUDr. Jarmila Veselá

Hradecká 3
Praha 3 - Vinohrady
130 00

Telefon: +420 222 261 401

Mobil: +420 602 176 475

e-mail: insol@insolcentrum.cz

www.insolcentrum.cz

INSOLCENTRUM

InsolCentrum se věnuje aktivitě v oblasti insolvenčních řízení - výzkumu a vzdělávání. Společnost byla založena v roce 2009. Zkušenosti s řízením podniků v krizovém a insolvenčním řízení přivedly zakladatelku společnosti k závěru o nutnosti propojování ekonomických a právních výstupů a také nalézání souvislostí se společensko-politickým kontextem.

Výsledkem činnosti jsou unikátní analýzy ekonomických dat insolvenčních řízení u podnikatelských subjektů i u oddlužení fyzických osob.